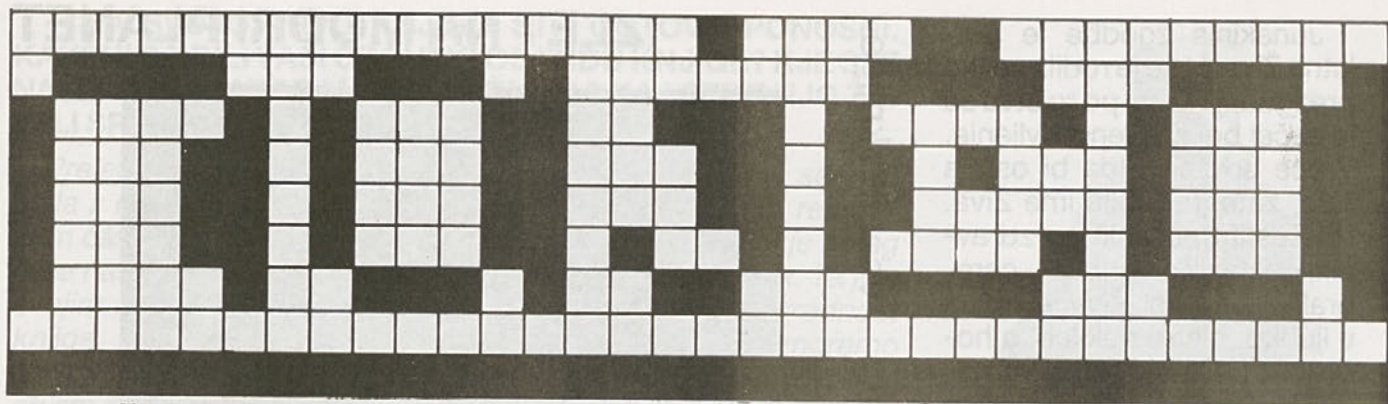

NAJČA, GLASILO OSNOVNE ŠOLE GRM, NOVO MESTO LETNIK VII, april 1995, št. 3

Pozdravljeni!

Tale številka našega šolskega časopisa je tematska, kar pomeni, da je posvečena le eni temi – svetu drugačnih.

V projekt Izlet na Modri planet ali Spoznavanje sveta drugačnih smo se vključili tisti, ki nas zanimajo ljudje, še posebej tisti, ki jim pravijo drugačni. Želeli smo jih spoznati, da bi jih razumeli. Projekt je trajal tri tedne, v njem je sodelovalo dvajset učenek in en učenec 5., 6. in 7. razreda naše šole, pomagale pa so nam tri mentorice.

Vse skupaj se je začelo z branjem lepe in poučne knjige Izlet na Modri planet, ki jo je napisala Ivanka Mestnik, ilustrirala pa Alenka Vuk. To je žalostna zgodba o invalidni deklici, vendar je v njej polno vedrine in optimizma. Bralca uči, da imajo vsi otroci pravico do lepega otroštva, tudi drugačni. Ti ne potrebujejo pomilovanja, ampak veliko ljubezni in pomoči.

Našemu razmišljanju o tej prelepi knjigi je sledil pogovor s pisateljico Ivanko Mestnik, babico šestletne Željke, deklice s cerebralno paralizo. Ker nas je zanimalo, če se pri otrocih s cerebralno paralizo morda že ob rojstvu kažejo motnje v gibanju, smo najprej obiskali zdravnico v novomeški porodnišnici. Veliko pomembnih reči smo se naučili tudi v razvojnem oddelku vrtca Pedenjped in v bolnici na fizioterapiji. Prav potihoma smo stopili v svet učencev osnovne šole Dragotin Kette in varovancev varstveno delovnega centra. Pokukali smo tudi v 4. b k naši Zali. Ogledali smo si videokaseto Drugačni od drugačnih, film Forest Gump, nekateri so prebrali tudi knjigo Pearl S. Buckove Moja punčka ne bo nikoli odrasla.

Na koncu smo povabili v šolo svoje starše, predsednika društva za cerebralno paralizo, študenta-invalida Bogdana ter seveda avtorico knjige Izlet na Modri planet. Prebrali smo jim svoja razmišljanja, ki so nastajala v času naših velikih življenjskih spoznanj. Drugošolka Nataša in njena učiteljica ga. Lili Mavsar pa sta zaigrali odlomek iz knjige tako doživeto, da so gospe Mestnikovi – in mogoče še komu – tekle solze.

Breberite! INTERVJU Z...
IVANKO MESTNIK str. 2...
OBISK V PORODNIŠNICI str. 4
O Š DRAGOTIN KETTE
str. 6, Zala... str. 9...

Najčevci

Junakinja zgodbe je petletna Živa, ki se je rodila veliko prezgodaj. Takoj po rojstvu se je začel boj za njeno življenje. Vroče so želeli, da bi ostala živa, zato je dobila ime Živa. Pri šestih mesecih so zdravniki postavili diagnozo – cerebralna paraliza. Živa je zrasla v ljubko, bistro deklico, a hoditi tudi pri petih letih še ni mogla. Večkrat je občutila razliko med »normalnimi« in »drugimi« otroki. Včasih je bila zelo žalostna, ker je začutila, da je kdaj pa kdaj domačim tudi v breme. Njeno globoko žalost je opazil Veselko z Modrega planeta. Ko so vsi zaspali, jo je obiskal in zvabil na nočni izlet. Obljubil ji je, da bo pri njih lahko hodila, se igrala in skakala, kajti pri njih ni nihče bolan ali osamljen. In kar je najpomembnejše, na Modrem planetu vsi hodijo. Ni pomembno, kako.

Na Modrem planetu je doživela Živa nepopisno srečo, a ko je ravno letala kot avion, jo je prebudila mama. Ko ji je z vso vnemo razlagala svoje sanje in kazala, kako je hodila, je zares napravila prve samostojne korake.

Sandra Ilič, 7.b

Intervju
z Ivanko Mestnik

»NE POMILOVATI, POMAGATI«

Ivanka Mestnik je Suhokranjka. Vedno se rada vrača v svoj rojstni kraj Drašče vas pri Žužemberku. Najljubši ji je ta suhi, pusti kraški svet, v katerem je vedno primanjkovalo vode.

Dve šolski uri v pogovoru z njo sta minili, kot bi trenili. Ponosno nam je razkazala fotografije vnukinje ter kljub žalostni temi vedro odgovorila na vsa vprašanja.

– ZANIMA NAS PRAV VSE V ZVEZI Z ŽELJKO, VAŠO VNUKINJO, KI JE POSODILA SVOJ LIK JUNAKINJI KNJIGE IZLET NA MODRI PLANET.

Željka je moja velika bolečina in velika ljubezen. Rodila se je tri mesece prezgodaj, težka le 1200 gramov. V inkubatorju je prestala kritično obdobje in preživela. Že pri štirih mesecih so ugotovili možgansko paralizo. K sreči ima poškovan le motorični center, umsko pa je povsem zdrava. Željka je silno sončen otrok, polna je smeha in dobre volje. Je izredno glasbeno nadarjena. Zelo zgodaj je spoznala, da je drugačna. Kadar je gledala otroke pri igri, je dobro vedela, da ni taka, kot so oni. Zaradi bolečine, ker sem videla, kako se Željki iz vsakdanjih stvari razodeva, da je drugačna in da okolje te drugačnosti ne sprejema, sem napisala to knjigo.

Mislimo, da je pisateljica želela sporočiti otrokom in odraslim, da moramo spremeniti svoj odnos do prizadetih. Vsak od nas mora v vsakdanjem življenju prispevati delček srčne kulture in sočutnega razumevanja do drugačnih. Premagati moramo odpor, zatreti vzgibe po posmehu in jih imeti radi takšne, kakršni so. Če bomo pomilovanje nadomestili z razumevanjem in pomočjo, potem jim ne bo treba sanjariti o Modrem planetu, saj bodo svoj košček sreče našli kar tu na Zemlji.

– NA SVOJO PRVO KNJIGO STE GOTOVO PONOSNI. KAKŠNI SO BILI VAŠI OBČUTKI OB IZIDU KNJIGE? KJE STE NAŠLI ILUSTRATORJA IN ZALOŽNIKA? KAJ STE Z NJO ŽELELI SPOROČITI BRALCEM?

Prelep občutek je. Vse, kar je prvo, je najlepše. Lepo sem se ujela z novomeško založbo Pedagoška obzorja, ki je v rekordnem času poskrbela za natis. Urednik dr. Marjan Blažič je poleg tega našel tudi mlado, obetavno ilustratorko Alenko Vuk. Ta je s svojim tenkočutnim likovnim jezikom še povečala vrednost knjige. Z njo želim sporočiti otrokom in odraslim, da moramo spremeniti svoj odnos do prizadetih. Ne smemo jih pomilovati ali se jim posmehovati. Invalidi potrebujejo veliko naše pozornosti in pomoči. Tudi nam se lahko zgodi, da se ponesrečimo in čez noč spremenimo v invalida.

– KAKŠEN JE NAŠ ODNOS DO DRUGAČNIH? ALI NAŠA DRUŽBA DOVOLJ POSKRBI ZA INVALIDE?

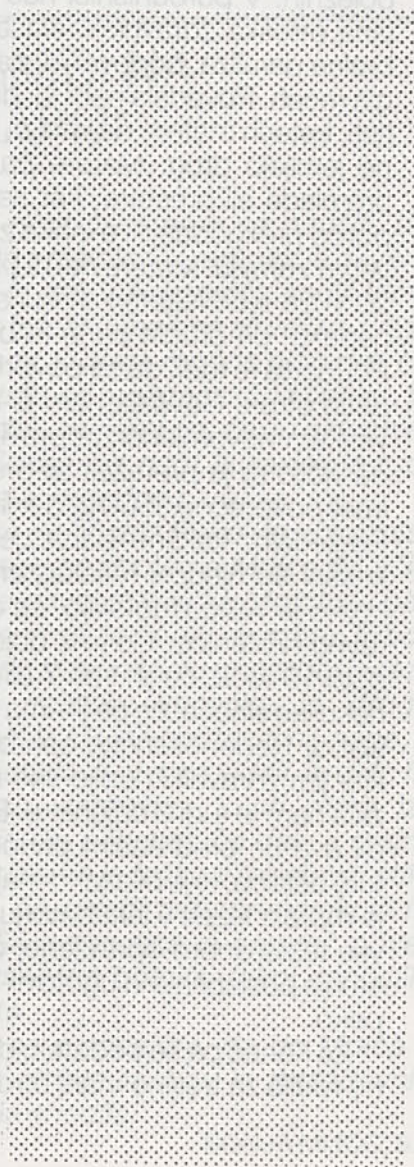
Običajno so ljudje grdi do invalidov. S pomilovalnim ibesedami – Revček ubogi! Ga vidite, kako hodi? – jih ženemo v obup. Če jim damo čutiti, da so drugačni, izgubijo zaupanje vase, samospoštovanje, čutijo se zares manjvredne. Poskusimo se poglobiti in vživeti v svet prizadetih. Od malega je treba vzgajati, da imamo vsi pravico živeti. Prizadetim moramo posvetiti veliko ljubezni in se truditi z njimi. Mnogo simpozijev in kongresov je že bilo, veliko resolucij podpisanih, narejenega pa malo. Vlaki in druga prevozna sredstva bi morali biti tako skonstruirani, da bi jih lahko uporabljali vsi ljudje. Odpraviti bi morali cestne ovire, obrusiti pločnike. Si predstavljate, kakšna ovira so za invalidne osebe stopnice? Treba je spreminjati miselnost, pritiskati na vodilne in tudi sami moramo kaj storiti.

– CASI VASEGA OTROŠTVA SO BILI DRUGAČNI KOT DANAŠNJI. IZ KAKŠNE DRUŽINE IZHAJATE? KJE STE SE ŠOLALI? KDAJ STE ZAČELI PISATI IN KAJ STE NAPISALI? KAJ BI REKLI ZA ZAKLJUČEK?

Doma sem s kmetije, kjer sem se rodila deveta, predzadnja. Vojna mi je vzela očeta. Osnovno šolo sem obiskovala v Šmihelu pri Žužemberku. Bili smo revni, skromno oblečeni, a učitelje smo spoštovali. Po vojni so se začeli boljši časi. Za študij smo se lahko odločili tudi revnejši, saj smo dobili štipendije. Končala sem nižjo gimnazijo in se odločila za učiteljsko. Tam smo imeli literarni krožek. Vodil ga je prof. Bačar, ki mi je vtil veselje do literature in me spodbujal k pisanju. Pisati sem začela šele v pokoju, ker imam zdaj čas za to. Spočetka sem pisala le težke stvari o svojih učencih, ki so zašli na kriva pota. Kasneje sem se lotila tudi vedrih stvari, kot je npr. prvi leposlovni tekst, ki opisuje Suho krajino – V dedovi grapi.

Za zaključek pa tole: Letošnje leto so proglasili za leto strpnosti. Invalidnost, prizadetost, drugačnost – je vseeno, kako rečemo – je ena od stvari, kjer moremo in moramo pokazati svojo strpnost.

Ana Murn in
Katja Markovič, 7.b

Obisk v novomeški porodnišnici

Obiskali smo porodnišnico, kjer smo zvedeli veliko stvari o pravkar rojenih otrocih in njihovih boleznih. V porodnišnici nas je sprejela nasmejana otroška zdravnica. Naša tema je bila cerebralna paraliza, pogovarjali pa smo se tudi o drugih rečeh. Povedala nam je, da so zdravi dojenčki tisti, katerih matere ne kadijo, ne pijejo alkohola in ne jemljejo drog. Matere pa tudi ne smejo biti premlade ali prestare, ker se lahko zgodi, da je porod prezgoden. To lahko zelo škoduje otrokovemu zdravju. Matere naj bi bile stare približno od 20 – 28 let. Nekateri otroci se rodijo s prirojeno napako, pri drugih pa je ta bolezen že v družini. Poudarila je tudi, da se povprečno rodi 5 % prizadetih otrok. Govorila nam je tudi o tem, kako pri vsakem novorojenčku opravijo test. Stehtajo ga, da vidijo ali je pretežek ali prelahek. Fantki naj bi imele povprečno 3500 g, deklice pa 3200 gramov. Pogledajo, kakšne barve je, če pravilno diha, kakšni so njegovi refleksi, zmerijo ga, da vidijo, koliko je velik. Ugotovijo, če dobro sliši in če ima ravno hrbtenico. Če je z dojenčkom vse v redu, dobi 10 točk, če jih ima 7 ali 6, je njegovo stanje nekoliko slabše, če pa jih ima manj kot 5, je to zelo slabo. Nedonošenčke oskrbujejo v inkubatorjih, kjer jim zdravniki nudijo vso nego in skrb. Pokazala nam je tudi 3 dojenčke. Eden od njih se je rodil dve uri pred našim prihodom. Videli pa smo tudi deklico, ki je bila tako majhna in drobna, da je morala ležati v inkubatorju, in dečka, ki je imel vse teste dobro opravljene, čez noč pa se mu je stanje poslabšalo in ugotovili so, da ima srčno napako.

Za konec pa še podatek, da se je letos v Sloveniji rodilo za tretjino manj otrok.

Manca Masnik, 6.b

RAZVOJNI ODDELEK VRTCA PEDENJPED

V sredo, 29. marca, smo obiskali razvojni oddelek vrtca Pedenjped na Drski. Zvedeli smo, da cerebralna paraliza ni bolezen, ampak je stanje. To je možganska ohromelost, kar pomeni, da je en ali več centrov v možganih prizadetih. Največkrat motorični center. Zaradi tega možgani ne morejo dajati povelj in otrok se ne more gibati. Vzgojiteljica je povedala, da je s tistimi otroki, ki imajo cerebralno paralizo, a niso duševno prizadeti, veliko lažje delati. Na leto se rodi od

40–60 otrok s cerebralno paralizo ali drugače: od približno 1.000 rojenih eden do trije. Opazovali smo obnašanje otrok s cerebralno paralizo. V skupini imajo pet otrok, ki so stari od treh do sedmih let. Veseli Don, ki je na vozičku, nam je pokazal, kako zna zložiti kužka. S pomočjo vzgojiteljice ga je s težavo res zložil. Tiha Petra, ki je tudi na vozičku, ima občasno epileptične napade. Njene oči so strmele v prazno, malo nasmeha je namenila vzgojiteljici le takrat, ko je zaslišala zvok njenega najljubšega glasbila. Mirna Taja se je ugodno počutila, če smo jo božali in se nam je včasih tudi zasmejala. Crkljala se je v naročju Ma-

ruše in tam tudi zaspala. Nagajivi Jan se je urno plazil po nogah in rokah ter si nas ogledoval. Izgovoril je celo svoje ime. Zvezdavi Jure pa je bil edini, ki je lahko že samostojno hodil in se igral z veliko žogo ter nam jo podajal v roke. Bil nas je zelo vesel. Z njimi smo se začeli lepo sporazumevati, samo bilo je premalo časa, da bi jih lahko zares dobro spoznali.

Teh otrok ne bomo nikoli pozabili. V naših srcih bo za vedno ostala tudi misel F. K. Meška, ki smo jo tam prebrali. Vsako življenje – tudi najmanjše in najtišje – ima določen svoj namen. In vsako življenje je lepo in veliko, ako svoj namen izpolni.

NAIMA OUERFELLI, 6.b

V BOLNIŠNICI NA FIZIOTERAPIJI

Iz razlage dr. Goršičeve smo se naučili, da cerebralna paraliza ni bolezen, ampak je okvara na možganih, ki jo ima v novomeški regiji blizu 70 otrok. Okvara je lahko majhna ali velika. Če je v centru možganov, je otrok močno prizadet, če je okvara malo stran od možganskega centra, je malo manj prizadet, najmanj pa, če so okvarjeni mali možgani. Zdravnica nam je razložila tudi potek zdravljenja cerebralne paralize.

Fizioterapevtka ga. Vlasta Pekolj je pokazala, kako razgibava nogice dvoletne Mojce. Mojčin bratec dvojček je povsem v redu, Mojca pa govori, poje in počne vse, le hoditi ne more. Fizioterapevtka, ki je pri svojem delu uporabljala različne predmete (mizico, konjička in druge igrače), je poskušala Mojco postaviti na noge, a deklica je samo jokala. Kot smo videli, je delo fizioterapevtke zelo zahtevno. Imeti mora izjemno potrpljenje, še posebej, če dela z majhnim otrokom, s katerim je težko vzpostaviti stik. Razmišljali smo, če zaradi tega primanjkuje fizioterapevtov. Ga. zdravnica je namreč povedala, da bi novomeška bolnica takoj zaposlila štiri fizioterapevte.

Poslovali smo se z upanjem, da bo Mojca s pomočjo dobrih strokovnjakov in prizadevnih staršev čez čas le shodila.

SONJA MIJOČ, 5.c

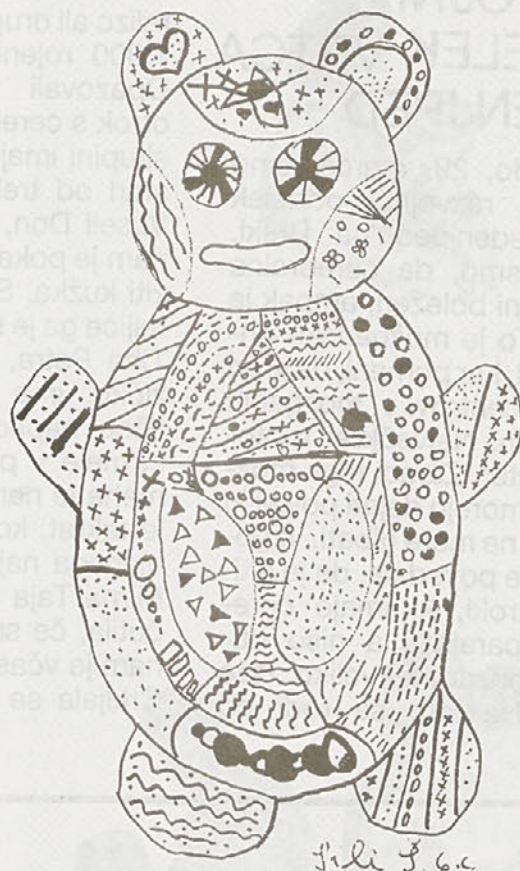

OSNOVNA ŠOLA DRAGOTIN KETTE

Tretji dan smo obiskali učence Osnovne šole Dragotin Kette, to je šole s prilagojenim programom. Obiskuje jo 64 otrok, ki se težje učijo. Najbolje se naučijo tako, da večkrat ponovijo isto stvar. Imajo veliko manjših učilnic, saj je v vsakem razredu samo 6 do 12 učencev, ki imajo 4 do 6 ur pouka na dan. Nekateri gredo vsak dan domov, drugi pa prebivajo v internatu, ker imajo predaleč, da bi hodili od doma v šolo. So namreč iz raznih koncev Dolenjske in Bele krajine. Njihov učni načrt je drugačen od našega. Ti otroci nimajo tujega jezika, biologije, zgodovine in zemljepisa, imajo pa veliko ur vzgojnih predmetov. Radi in lepo šivajo in oblikujejo izdelke iz lesa in kovine. Ogleдали smo si tehnično in gospodinjstvo učilnico ter njihove izdelke, ki so zares čudoviti. Nekaj lepih izdelkov so nam tudi podarili. Ko končajo osnovno šolo, gredo lažje prizadeti otroci v skrajšane dvoletne programe, nato pa v službo.

Ko nam je psihologinja razkazala šolo in vse razložila, nas je odpeljala k našim vrstnikom v 5. 6. in 7. razred. Me – petošolke – smo seveda odšle v peti razred. Tam je bila ena deklica in osem fantov. Najprej smo se drug drugemu predstavili, potem smo si ogledali njihove risbe. Videli smo, da so dobri risarji in spoznali, da so veseli otroci. Predvsem pa smo občutili ozračje. Bilo je toplo, svobodno in prijateljsko.

Neva Foršček, 5. d

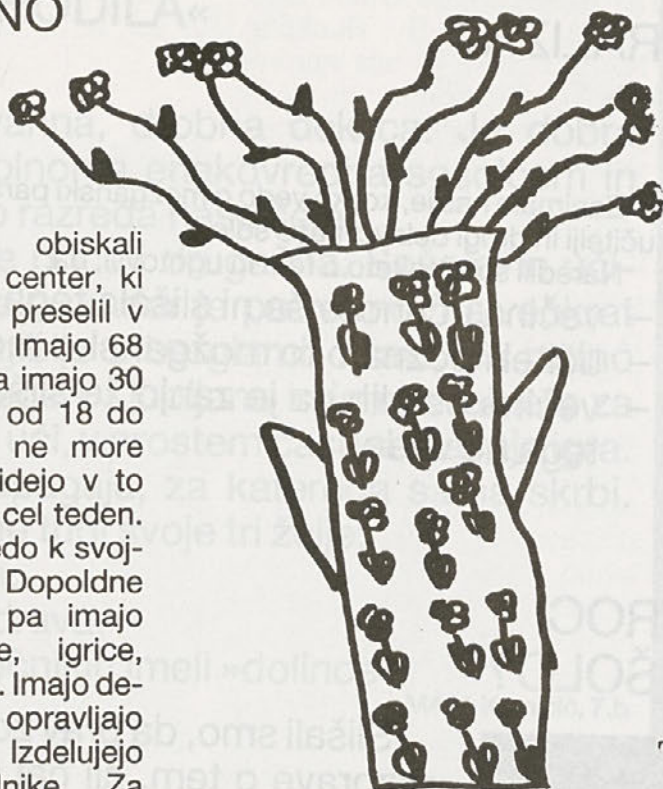

VARSTVENO DELOVNI CENTER

Nazadnje smo obiskali Varstveno delovni center, ki se je avgusta lani preselil v lepo novo stavbo. Imajo 68 postelj, trenutno pa imajo 30 varovancev, starih od 18 do 45 let. Če nihče ne more skrbeti za njih, pridejo v to hišo, kjer ostanejo cel teden. Ob vikendih pa gredo k svojcem ali prijateljem. Dopoldne delajo, popoldne pa imajo različne programe, igrice, sprehode, filme ipd. Imajo delavnico, v kateri opravljajo različna lažja dela. Izdelujejo predvsem obešalnike. Za svoje delo so nagrajeni, sicer skromno, ampak so zadovoljni, ker jim dajejo lastni dohodki občutek varnosti. V delavnici, kjer imajo tudi zelo dobre mizarje, dela petinštirideset oseb. Od teh jih je 20 iz VDC, 25 pa jih pride vsak dan od doma.

Varovanci VDC si sobe pospravljajo sami; urejene so zelo lepo. Dobili smo občutek, da so kot veliki otroci, saj imajo na posteljah svoje ljubljene medveke in druge igračke. Zelo radi imajo družbo, zato jih pridejo vsak petek obiskat prostovoljci z gimnazije. Poleti gredo na letovanje, radi imajo tudi športne aktivnosti. Pred kratkim so imeli olimpijske igre na Pokljuki.

V VDC imajo tudi deset težko prizadetih varovancev, ki ne morejo skrbeti sami zase. Imajo pomoč strokovnjakov. Oddelek, v katerem bivajo osebe, za katere je komisija odločila, da so hudo prizadete, se imenuje negovalni oddelek. Čeprav so ti ljudje hudo prizadeti, tudi nekaj počnejo, npr. zlagajo kocke, barvajo, se igrajo. Ko smo jih gledali, kako se igrajo, nas je prešinilo spoznanje, da so pravzaprav srečni, ker se svoje drugačnosti ne zavedajo.

Katja ŽNIDARŠIČ, 7.d

Helenca

JANI

Katja
Žnidaršič 7.d

Anketa:

CEREBRALNA PARALIZA

– KAJ JE TO?

Zanimalo nas je, koliko vedo o možganski paralizi naši vrstniki, učitelji in drugi delavci naše šole.

Naredili smo anketo o tem in ugotovili, da:

- večina učencev še ni slišala tega izraza,
- učitelji poznajo to možgansko motnjo,
- večina ostalih pa je zanje že slišala, kaj pa je, tega ne vedo.

KATJA PERKO, 6.b

Anketa:

DRUGAČNI OTROCI V DRUGAČNO ŠOLO?

Slišali smo, da prav zdaj potekajo razprave o tem, ali naj se prizadeti otroci združijo s tistimi, ki niso prizadeti.

Pripravili smo vprašalnik za učence 4. razreda naše šole, ki že štiri leta živijo z invalidno sošolko, ob njej napredujejo k lastni zrelosti in duhovnemu bogastvu ter odkrivajo skrivnosti človeškega življenja.

Vprašali smo jih, če mislijo, da bi morali taki otroci, kot je Zala, obiskovati kakšno drugo šolo. Vsi do zadnjega so odgovorili, da to ni potrebno.

Zakaj je po mnenju četrtošolcev dobro, da invalidni otroci obiskujejo isto šolo kot vrstniki, ki niso prizadeti?

- Da so blizu staršev in sorodnikov.
- Ker imajo tukaj veliko prijateljev in znancev.
- Ker bi imeli daleč do šole.
- Ker znajo toliko kot mi.
- Da se naučijo to, kar se mi.
- Da jim lahko bolj pomagamo.
- Da se ne počutijo drugačni.
- Ker ni s temi otroki nič narobe, samo hoditi ne morejo.

Tina NENADIČ, 7.b

JANA, 7.a

»RADA BI HODILA«

Zala je živahna, drobna deklica. Je dobra učenka, popolnoma enakovredna sošolcem in sošolkam 4. b razreda naše šole.

Sama se ne počuti drugačna. Sošolci in učitelji ji pomagajo, kadar je potrebno, največkrat pa se sama giblje z berglami. Pravi, da redno hodi na preglede v Ljubljano in jemlje tablete za srce. Rada se uči, v prostem času se najraje igra. Doma ima papagaja, za katerega sama skrbi. Zaupala nam je tudi svoje tri želje:

- da bi hodila,
- da bi bila zdrava,
- da bi na pločnikih imeli »dolince«.

MAJA Kranjčič, 7.b

KATJA MARKOVIC

DRUGAČNI OD DRUGAČNIH

Razmišljanje po ogledu videokasete

Ogledali smo si petnajstminutni igrani film, ki smo si ga sposodili na Zvezi društev za cerebralno paralizo Slovenije. Predstavlja gledališko skupino Bleščečih šest. To so mladi z motnjami zaradi nepravilnega delovanja možganov ali možganskih okvar, ki so se odločili, da bodo živeli polneje. Dokazali so, da kljub svojim motnjam zmorejo pripraviti gledališko predstavo. Ti mladi ljudje, ki so telesno tako močno prizadeti, da potrebujejo negovalce, so pripravili pravo gledališko igro za občinstvo.

Trudili so se zato, da bi stopili iz svojega obličja in pričeli pot do veselja. Začetek je bil težak, imeli so tremo, potem jim je bilo v gledališki skupini vse lepše. Po končani predstavi so jih oblile solze sreče.

Izza zavese oblakov nebo ve za vzroke in zakone. Tudi ti se jih zaveš, ko se dvigneš dovolj visoko, da boš videl preko vseh obzorij. Saj v ozračju brez senc razumevanje leži naokoli. In središče pojava je treba dojeti. S tem sporočilom se zaključí film Drugačni od drugačnih.

AJDA ZORKO, 6.b

Pearl S. Buck MOJA PUNČKA NE BO NIKOLI ODRASLA

»Dolgo sem premišljevala, ali naj napišem to zgodbo. Ker je resnična, jo je težko povedati. Več stvari pa mi je pripomoglo, da sem se davi, potem ko sem se kakšno uro sprehajala po zimskem gozdu, nazadnje le odločila; sprevidela sem, da je prišel čas, ko je treba spregovoriti.«

»KO JE ŽIVLJENJE KOT KLETKA,
JE VSAK UJETI DAN LAHKO SOLZA.«

To so besede znane pisateljice Pearl S. Buckove. Njena hčerka je bila namreč umsko prizadeta, in s to knjigo je hotela pripomoči vsem otrokom, ki so se ali se bodo rodili umsko prizadeti, pa tudi njihovim staršem.

Ko je pisateljica zvedela, da bo njena punčka vse življenje po duši in srcu ostala otrok, se ji je iz srca najprej izvil prastari krik in pa vprašanje »Zakaj se je to zgodilo ravno meni?« Čez nekaj časa pa je prišla do sklepa, da če že ne bo mogla dati svojemu rodu, kar bi sicer lahko s svojo nadarjenostjo, potem je treba izkoristiti vsaj njeno stanje, njeno življenje, kakršno je, bo in je bilo. Pisateljica je iskala tolažbo pri prijateljih in znancih. Vsi so ji govorili, da obstaja možnost, da se bo hčerkino stanje poboljšalo. Skoraj prepričana je bila, da je to laž, vendar malo upanja je vseeno imela. Z deklico sta romali od enega zdravnika do drugega, a nobeden deklici ni znal pomagati. Končno je pisateljica sprevidela, da je brezupno. Punčka bo ostala takšna, kakršna je. Pisateljico je zdaj skrbelo, kaj bo z otrokom, ko bo ona umrla. Po dolgem premišljevanju se je s težkim srcem odločila, da bo še najbolje, če jo pošlje v dom. Vedela je, da bo tam med sebi enakimi in da se ji ne bo nihče posmehoval. Po dolgoletnem iskanju prave ustanove se je dokončno odločila in jo dala v dom, ki se ji je zdel najbolj primeren. Večkrat jo je obiskala, a trenutki slovesa so bili vedno bridki in žalostni. Neka dne je deklica celo poskušala pobegniti. Včasih jo je mama za nekaj dni tudi vzela domov. Tako se je sčasoma privadila na ustanovo, ki je bila njen drugi dom.

Pisateljčina največja želja je, da najdemo zdravilo za prizadetost, vsaj približno v takem razmerju kot na drugih področjih.

JERCA AHLIN, 5.c

KATJA MARKOVIČ

NAJBOLJ VŠEČ MI JE

Učenci OŠ Dragotin Kette

Tudi z našimi vrstniki, ki so zelo dobrega srca in se znajo zelo lepo vesti, smo ob 2. srečanju pokramljali o tem, kaj jim je najbolj pri srcu.

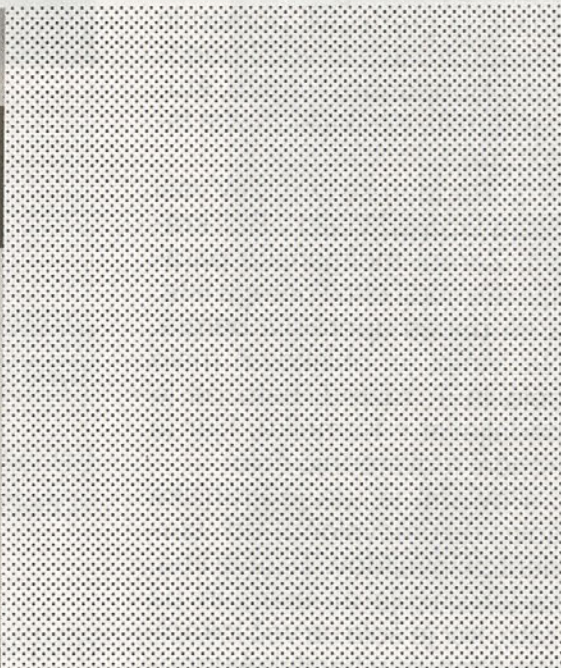
Jana Kobe, 16 let:

V šoli najbolj uživam pri predmetu, ki se imenuje šiviljski krožek. Popoldne pa poslušam glasbo.

Andrej Gorše, 12 let:

Najboljši predmet mi je matematika, med prostim časom pa imam najraje šport.

MARUŠA Murn, 7.b

Jani Šmajdek, 14 let:

Dopoldne v šoli najraje igram nogomet, popoldne med prostim časom pa tudi igram nogomet.

Emik Takša, 12 let:

V šoli imam najraje matematiko. Po šoli in ko nimam nobenih obveznosti, se rad vrtim na vrtiljaku.

Jani Bortol, 13 let:

V šoli najraje barvam, a moj najljubši predmet je matematika. Popoldne pa igram nogomet.

Bojana Rozman, 14 let:

Med dopoldanskim časom imam najraje slovenščino. Popoldne se pa veliko dopisujem.

Tomaž Natek, 14 let:

Matematika, to je moj najljubši predmet v šoli. Moji popoldnevi so pa zelo raznoliki.

JANA, 7. kl - OBLIKOVALA

OBISKAL NAS JE ŠTUDENT INVALID

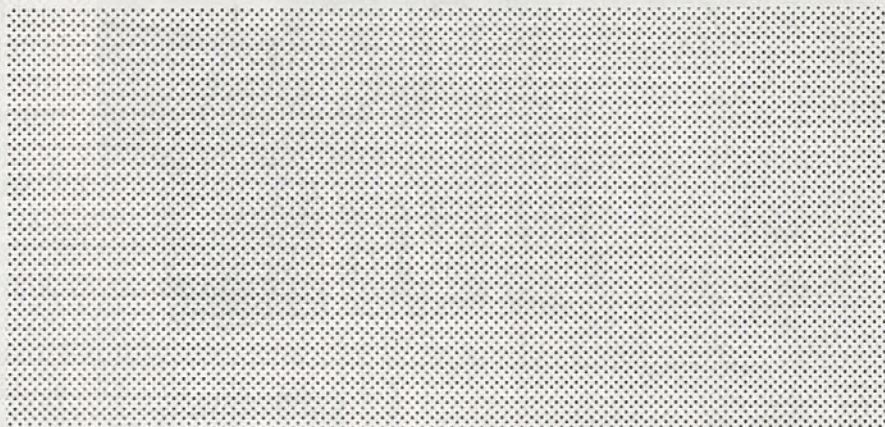
Na dnevu odprtih vrat smo imeli tudi dva gosta, in sicer očeta deklice s cerebralno paralizo in študenta invalida. Predsednik društva za cerebralno paralizo g. Iztok Suhadolnik je predstavil pomen in naloge društva in vodil pogovor z Bogdanom Regino, študentom III. letnika kranjske fakultete.

G. Bogdan se je rodil v vasi Stara Lipa pri Vinici v Beli krajini. Zaradi možganske paralize je shodil okoli petega leta, a še danes uporablja bergle. Na Vinici je obiskoval malo šolo in 1. razred, nato pa je nadaljeval v Kamniku, kjer je končal tudi srednjo šolo.

Povedal je, da je kranjska šola razumevajoča do študentov invalidov. Težave ima, kadar dežuje ali sneži in pa zato, ker je šola na več lokacijah. Stanuje v bivalni skupnosti, kjer dva študirata, trije pa delajo. Rad uporablja kolo, ki mu zelo veliko pomeni. Ob vikendih se rad vrača domov. Potuje z vlakom ali avtobusom, včasih pa ga kdo tudi pelje.

Kar mimogrede se je pokazala ena od arhitekturnih pomanjkljivosti naše šole, še posebej neprijetna za človeka invalida. V celem gornjem nadstropju nimamo stranišč! Sicer pa je Bogdan optimist. Pravi, da se stanje spreminja, da gre počasi na boljše.

Jožica Pipan, 7.a

Anketa:

NAJBOLJ VŠEČ MI JE... Varovanci VDC-ja

Bili smo pri njih v delavnici in jih gledali, kako pridno delajo. Naredili smo nekaj posnetkov ter nekatere povprašali, kaj najraje počno, ko so v »službi« in kaj v prostem času.

CIRIL Redek, 19 let: Dopoldne najraje brusim les, pometam in gospodinjim, popoldne pa gledam šport in zabavne oddaje na televiziji.

ANDREJ Legan, 21 let: Dopoldne brusim, popoldne pa se ukvarjam s športom.

FRANCI Komljanec, 19 let: V dopoldanskem času najraje žagam in delam na stroju. Veseli me sestavljanje lesa. Popoldne se ukvarjam s športom, gledam televizijo in hodim v kino.

BRIGITA Župan, 36 let: Najraje berem knjige in to romane (pustolovske in kriminalke).

IGOR Gruden: Najraje sestavljam kocke in delam ikebane.

ANDREJA Radež: Dopoldne se najraje sprehajam, popoldne pa berem ali se ukvarjam s športom.

JANA KLENOVŠEK, 7.b

OCENA PROJEKTA IZLET NA MODRI PLANET

Mentorica novinarskega krožka nas je prosila, naj od sodelujočih v projektu Izlet na Modri planet poizvemo, kaj menijo o njem.

Vsi so odgovorili, da jim je bilo všeč, da so se veliko naučili in da bi v takem projektu še sodelovali.

NEVA Foršček iz 5. d je povedala, da bi bilo lepo, če bi učence OŠ Dragotin Kette kdaj povabili na našo šolo. Lahko bi se udeležili naših iger. Seveda bi tudi morali še kdaj k njim, da bi se skupaj igrali in učili.

ANA Murn iz 7.b je o projektu povedala takole: »V teh dneh sem pridobila spoznanja, ki me bodo spremljala celo življenje. Bilo je nepozabno. Ti otroci so tako pristrčni, ljubeznivi in na svoj način pametni. Naučila sem se, da invalidov ne smemo pomilovati, jih oponašati ali se jim smejati. Podariti jim moramo svojo pozornost in ponuditi pomoč.«

TINI Rozman iz 5.d pa je bilo še posebej lepo v porodnišnici. »Tam sem se spomnila, da sem bila takšna majhna tudi jaz. Videla sem tudi sestrično z novorojenčkom in sem bila zelo vesela. Vse mi bo ostalo v spominu in projekta ne bom nikoli pozabila.«

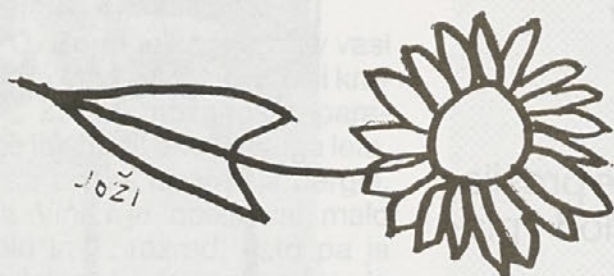
Novinarji iz 8.b

SPISI UČENCEV OŠ DRAGOTIN KETTE

Ob drugem obisku vrstnikov šole s prilagojenim programom v Šmihelu pri Novem mestu, smo jih prosili, če bi kdo napisal kak spis o sebi in šoli. Že naslednji dan nas je pri psihologinji Nadi Pečaver čakalo štirinajst spisov, ki so jih napisali šestošolci in sedmošolci. Zahvaljujemo se prav vsem, saj so vsi spisi lepi in nam veliko povedo. Težko smo se odločili, katerega naj izpustimo, a smo se morali. Takole so se predstavili.

Jaz hodim v šesti razred. Tukaj se dobro počutim. Zelo sem rada v šoli. Tukaj mi je všeč.

Najrajši imam slovenski jezik. Všeč mi je, da sem v internatu. Dobro se razumem s Helenco. Rada obiskujem knjižnico.

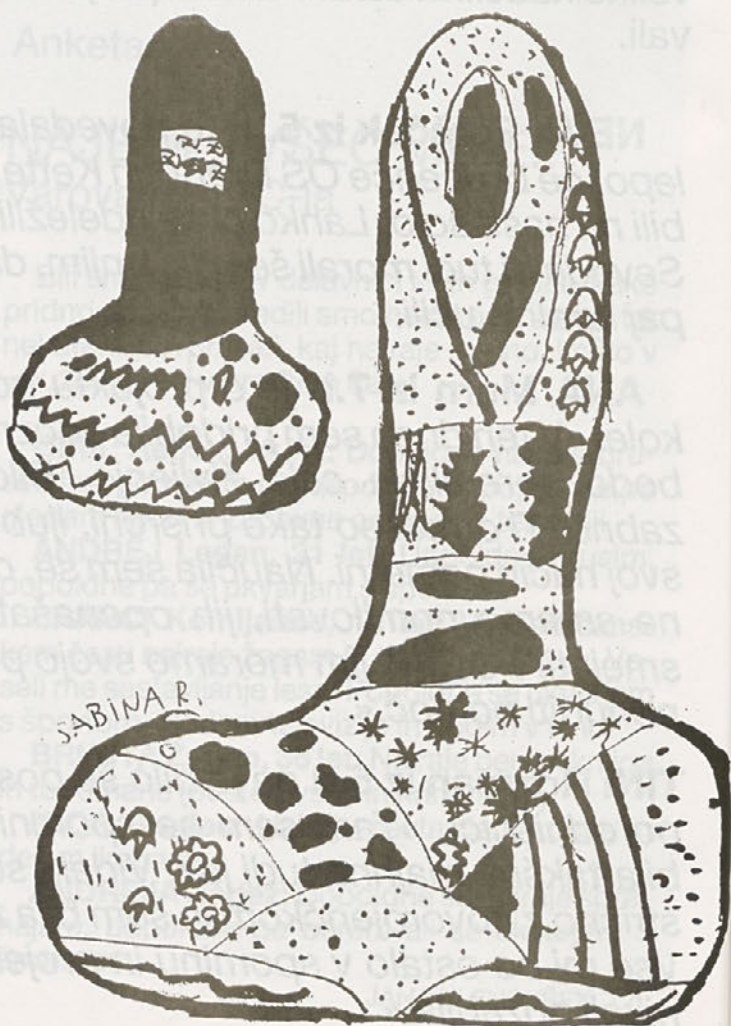
Jožica Zorič, 6. razred

Ime mi je Bojana. Hodim v OŠ Dragotin Kette. Prišla sem iz OŠ Center. V normalni šoli sem imela pri vsakem predmetu veliko težav. Ko sem prišla v to šolo, so me dali v četrti razred. Večkrat sem morala iti v peti razred, da so me preizkusili, če znam za peti razred. Ko smo dobili spričevala, so mi rekli, da bom preskočila 5. razred in bom šla v 6. razred. Šesti razred sem izdelala s prav dobrim uspehom. V sedmem razredu mi gre kar dobro in upam, da mi bo šlo še tako naprej.

V šoli sem do pete ure popoldan, včasih tudi malo dlje. Ob torkih imamo košarko in se imamo zelo dobro. Od predmetov imam najraje slovenski jezik. Imamo dobro razredničarko, je »ful faca«. V razredu nas je deset komadov. Po končani osemletki bi rada šla v Metliko na tekstilno šolo, čeprav me to delo čisto nič ne veseli. Zelo me veseli gostinstvo, poklic natakar in tudi to bi zelo rada bila. V šoli se imamo kar dobro, posebej dopoldne s tov. Marjanco.

Bojana Rozman, 7. razred

Ime mi je Primož. Hodim v 7. razred. Šolo sem začel obiskovati v Dolenjskih Toplicah. Ker sem zaostal, sem šel na osnovno šolo Dragotin Kette. Moj najboljši predmet je telovadba. Doma sem v Verdunu pri Uršnih selih. Rad pomagam staršema. Ko pridem v šolo, se učimo. Po končanem pouku gremo na kosilo, po kosilu se gremo igrati na igrišče. Potem imamo učno uro. Ko naredimo nalogo, se lahko pogovarjamo. Po malici gremo včasih na sprehode. Moj najboljši prijatelj je Borut. Na tej šoli mi je najbolj všeč to, da nas je v razredu malo in ker nam lahko tovarišice bolj pomagajo in ker imamo tako malo ur.

Sem Jani Bartol. Obiskujem 6. razred OŠ Dragotin Kette. Pred tem sem hodil v Podgrad. Na tej šoli so tovarišice zelo prijazne. Rad sem v šoli. S tovarišico se dobro razumem. Najraje imam športno vzgojo in matematiko. Posebno rad delam na kmetiji. Veselim se izleta in šole v naravi. Šli bomo na morje v Ankaran. Po končani šoli bi šel rad na kmetijsko šolo.

Jani Bartol, 6. razred

Ime mi je Tončka, pišem se Trlep. V to šolo sem prišla v 2. razred. Prej sem hodila v OŠ Žužemberk. Hodim v 7. razred. Na začetku šolskega leta mi je bilo zoprno. Ko sem morala v internatu spati, mi je bilo hudo, ker nisem imela prijateljice. Potem sem se kar privadila. V internatu mi je všeč zato, ker imamo košarko in gospodinjstvo. Pri gospodinjstvu pečemo tudi torte za rojstne dneve. Imam kar dosti prijateljic. Smotano mi je pa, ker ne gremo v mesto.

Tončka Trlep, 7. razred

Sem Sabina Rangus. Hodim v 6. razred OŠ Dragotin Kette. Tukaj mi je všeč. Imam dobre prijateljice. Dobro se razumem z Lili, Marinko, Jožico in Heleno. Ko so nas obiskali učenci iz Grma, so si ogledali našo šolo. V tehnični delavnici so videli izdelke, ki jih oni ne bi znali narediti. Spraševali so nas, kaj delamo dopoldne in popoldne. V šoli se počutim dobro, v domu popoldne pa ne.

Sabina Rangus, 6. razred

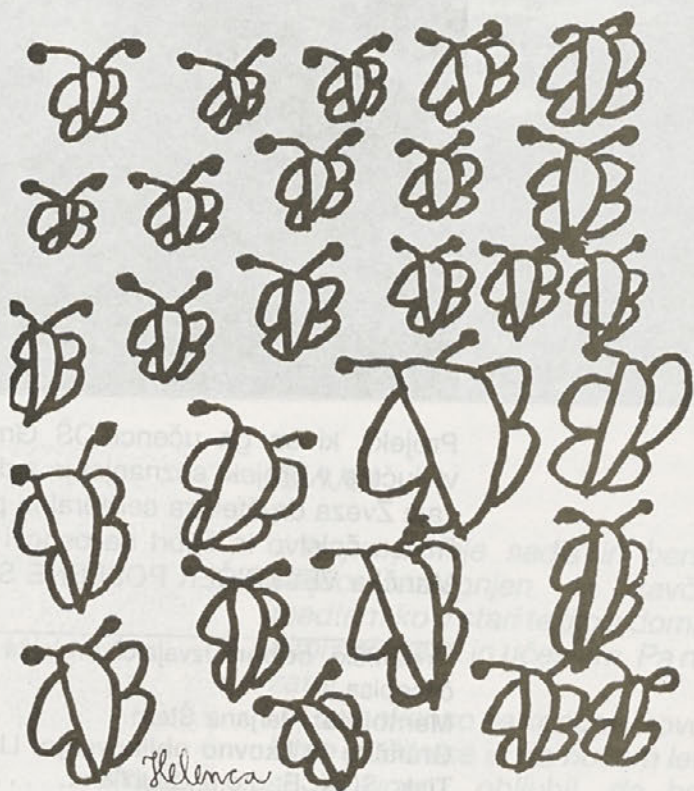
Ime mi je Miran. Doma sem iz Cerkelj pri Brežicah. V to šolo sem prišel v jeseni. Sprva nisem imel prijateljev. Ko smo šli zvečer spat, sem začel razmišljati, kako je doma. Moj prvi prijatelj je bil tukaj Borut. Drugi dan sem že poznal več prijateljev. Ta dan smo šli vsi domov. Na internat sem se zelo težko privadil, saj še zdaj imam domotožje. Prej sem hodil v šolo v Cerklje. Najrajši sem imel športno vzgojo, za druge predmete se nisem zanimal. V tej šoli mi je veliko lepše. Sem sem prišel v 7. razred. V šoli mi ni všeč, da je internat, drugače se z veseljem učim.

Miran Zlobko, 7. razred

Ime mi je Tomaž. Prej sem hodil v osnovno šolo Škocjan. Tam sem hodil dve leti. Potem so videli, da mi učenje ne gre, zato so me dali v OŠ Dragotin Kette. Ko sem prvi dan prišel v 3. razred na to šolo, mi je bilo dolgčas, ker nisem imel prijateljev. Potem sem se navadil, zdaj jih imam veliko. Obiskujem 7. razred. Všeč mi je matematika.

Spim v internatu. Včasih gremo na sprehod ali pa v trgovino. Všeč mi je pospravljanje okoli šole. Zdaj se dobro počutim na tej šoli.

Tomaž Natek, 7. razred

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali v projektu, predvsem pa:

- avtorici knjige Izlet na Modri planet Ivanka Mestnik,
- dr. Pavlinovi za prvi prijetni pogovor,
- vzgojiteljicama razvojnega oddelka vrtca Pedenjped za nepozabno srečanje,
- dr. Goršičevi in fizioterapevtki Vlasti Pekolj za srečanje v prostorih fizioterapije,
- vsem v OŠ Dragotin Kette, predvsem pa psihologinji Nadi Pečaver,
- vsem v Varstveno delovnem centru, predvsem pa vodji centra Emi Luzar,
- fotografskemu ateljeju ASJA v Novem mestu, ki nam je podaril filme in brezplačno naredil vse fotografije,
- gospodu Iztoku Suhadolniku za pomoč pri izvedbi projekta,
- študentu Bogdanu Rodina za sodelovanja na dnevu odprtih vrat,
- učiteljici Lili Mohar in učenki 2. razreda Nataši za dramatizacijo odlomka,
- Zali in njeni učiteljici ter sošolcem iz 4. b,
- podjetju za poklicno usposabljanje in zaposlovanje invalidov "Sonce" v Ljubljani za tisk,
- ravnatelju naše šole Marjanu Špilarju za podporo,
- Zvezi društev za cerebralno paralizo Slovenije za videokaseto in podporo pri tem časopisu,
- predstavnicam staršev dr. Mijočevi za prijazne besede na dnevu odprtih vrat,
- dr. Maruški Levstek-Plut za pomoč.

Projekt, ki so ga učenci OŠ Grm naslovili po knjigi svoje rojakinje, se vključuje v projekt seznanjanja z drugačnostjo KORAK K SONČKU, ki ga izvaja Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije s sodelovanjem Zavoda RS za šolstvo in šport na osnovi slikanice Svetlane Makarovič in Marjana Mančka VEVERIČEK POSEBNE SORTE, ki jo je izdala Zveza.

Uredniški odbor: izvajalci projekta Izlet na Modri planet in novinarji šolskega časopisa

Mentorica: Marjana Štern

Grafično in likovno oblikovanje: LIKOVNI KROŽEK, Branko Šuster in Edo Ješe

Tisk: SONCE, d.o.o., Ljubljana

Število izvodov: 300